

Del valor etnogràfic de l'habitació humana a Catalunya

Per Salvador Elobet

(ACABAMENT)

Quan comencem a trobar testimonis indubtables i encara actualment ben forts de la vivenda humana, és en els segles XIII i ençà que n'abunden supervivències. La nova modalitat de l'estil gòtic el trobem encara en moltes bandes; a Granollers mateix, a la casa del darrera l'església, dos finestrals (ara a la Biblioteca) ens parlaven de les construccions d'aquella època. Altres finestrals granollerins del mateix temps i posterior ens donen mostra de la vivenda humana en el període gòtic. Com sempre en les antigues habitacions, la fusta preponderava en la construcció dels trespols, puix que aleshores la fusta del país era prou abundant, ornamentava els sostres amb els embigats i era prodigada en les teulades. Segons les contrades, naturalment sofria alguna modificació o bé per la qualitat dels materials emprats que calia usar els més avinents, o bé per la forma que adoptaven, ja que en contrades pirenenques, per exemple, les estructures són sempre diferents i en les teulades sobretot, puix que és necessari siguin pendents per a evitar el pes de la neu acumulada.

Hom construïa pedrissos i taules al defora les cases, per comoditat dels propis habitants; així en parla el Llibre d'Actes del Consell de la Universitat de la vila de Granollers en Febrer de 1558, on consta l'acord del Consell de fer enderrocar les taules i pedrissos que hi han i mana que les pedres serveixin per empedrar els carrers, prohibint així mateix construir-n'hi de nous. (Unes pedres col·locades encara actualment al carrer de Sant Jaume, en la casa número 36, poden ésser un exemple posterior del costum antic; un autor granollerí suposava de procedència romana aquelles pedres, però indiscutiblement cal rebujar aquesta hipòtesi.)

Igualment les reixes en aquella època començaven a tenir formes artístiques treballades amb els procediments rudimentaris del seu temps; algunes d'elles s'han conservat, de gran valor artístic, i altres que tenen tota la gràcia ingènua de l'art popular.

La nova aportació de l'art ogival a l'arquitectura nodrí aquest art d'un procediment tècnic important. No solament per als edificis públics (Biblioteca actual i Església parroquial de Granollers per exemple), sinó també per als particulars com la masia de Coll de Pruit amb un arc apuntat que dóna entrada